

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК: 658.11:005.94(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14679060>

Сучасні реалії створення та функціонування стартапів в Україні

Сукачова Сніжана Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу,

факультет економічних відносин та фінансів,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7754-8459>

Величко Катерина Юріївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу,

факультет економічних відносин та фінансів,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7751-585X>

Прийнято: 27.12.2024 | Опубліковано: 17.01.2025

Анотація. Стартап-екосистема України перебуває на етапі динамічного розвитку, що супроводжується зростанням кількості технологічних проєктів та залученням міжнародних інвесторів. Актуальність дослідження зумовлена потребою подолання основних бар'єрів, таких як обмежений доступ до фінансування, нерівномірність інноваційної інфраструктури між регіонами, бюрократичні перешкоди та недостатня інтеграція до глобальних ринків.

Основною метою роботи є аналіз сучасного стану стартап-екосистеми України, визначення її проблем та перспектив, а також формулювання рекомендацій для її зміцнення. У дослідженні використано методи системного аналізу для оцінки визначальних чинників впливу на розвиток стартапів, а також

порівняльний аналіз міжнародних практик підтримки, зокрема, досвід країн Центрально-Східної Європи. У результаті дослідження виявлено значний потенціал українських стартапів, водночас підтверджено існування проблем, серед яких недостатній рівень фінансування на ранніх етапах, обмежена інфраструктурна база поза межами великих міст та низький рівень міжнародної співпраці.

Сформульовано рекомендації, які передбачають упровадження механізмів фінансової підтримки, створення регіональних інноваційних центрів, стимулювання університетських стартап-інкубаторів та автоматизацію державних процедур для полегшення ведення бізнесу. Додатково запропоновано розробку національної стратегії для стартапів із фокусом на підтримку експортоорієнтованих проєктів та залучення іноземних партнерів. Особливу увагу приділено необхідності розширення міжнародної співпраці через участь у глобальних акселераторах та програмах обміну досвідом.

Доведено, що впровадження запропонованих заходів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності української стартап-екосистеми та її інтеграції до світового інноваційного простору. Подальші дослідження мають бути зосереджені на оцінці ефективності запропонованих інструментів, їхньому впливі на регіональний розвиток та вивченні можливостей використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект і блокчейн, у стартапах.

Ключові слова: стартап-екосистема, інновації, фінансування стартапів, регіональний розвиток, міжнародна співпраця, цифровізація, бізнес-інкубатори, глобалізація.

Current Realities of Creating and Operating Startups in Ukraine

Snizhana Sukachova,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Economics and Business, Faculty of Economic Relations and Finance,
State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-7754-8459>

Kateryna Velychko

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Economics and Business, Faculty of Economic Relations and Finance,
State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-7751-585X>

Abstract. Ukraine's startup ecosystem is undergoing a dynamic development, accompanied by an increase in the number of technology projects and the attraction of international investors. The study's relevance is driven by the need to overcome significant barriers, such as limited access to finance, uneven innovation infrastructure across regions, bureaucratic obstacles, and insufficient integration into global markets.

The paper's main objective is to analyze the current state of the startup ecosystem in Ukraine, identify its problems and prospects, and formulate recommendations for its strengthening. The study uses system analysis methods to assess the determinants of startup development and a comparative analysis of international support practices, particularly the experience of Central and Eastern European countries. The study reveals the significant potential of Ukrainian startups while confirming the existence of problems, including insufficient funding at the early stages, limited infrastructure outside of large cities, and a low level of international cooperation.

Recommendations are formulated, including the introduction of financial support mechanisms, the creation of regional innovation centers, the promotion of

university startup incubators, and the automation of government procedures to facilitate business. In addition, it is proposed to develop a national strategy for startups with a focus on supporting export-oriented projects and attracting foreign partners. Particular attention is paid to the need to expand international cooperation through participation in global accelerators and experience exchange programs.

Implementing the proposed measures will help increase the competitiveness of the Ukrainian startup ecosystem and its integration into the global innovation space. Further research should focus on assessing the effectiveness of the proposed tools and their impact on regional development and exploring the possibilities of using modern technologies, such as artificial intelligence and blockchain, in startups.

Keywords: startup ecosystem, innovations, financing, regional development, international cooperation, digitalization, business incubators, globalization.

Постановка проблеми. Сучасні реалії створення та функціонування стартапів в Україні визначаються впливом глобальних інноваційних тенденцій, прискореною цифровізацією та розвитком технологічного сектору. Стартапи стали однією з основних форм підприємницької діяльності, яка сприяє створенню нових робочих місць, розвитку високотехнологічних галузей та підвищенню конкурентоспроможності економіки. Водночас їхній розвиток постає перед численними викликами, включаючи нестабільність інвестиційного клімату, недостатній рівень інфраструктурної підтримки та складність виходу на міжнародні ринки.

Актуальними науковими й практичними завданнями в цій сфері є дослідження механізмів підвищення ефективності стартап-екосистеми України, вивчення успішних моделей співпраці стартапів з акселераторами та венчурними фондами, а також розробка інструментів їхньої підтримки на різних етапах життєвого циклу. Особливий інтерес становить аналіз галузей, де українські проекти демонструють найвищий потенціал, зокрема ІТ, агротехнології,

штучний інтелект та фінансові технології, а також оцінка їхнього впливу на формування нових ринкових ніш.

Дослідження цієї тематики має важливе значення для формування стратегій розвитку стартапів, оптимізації використання наявного людського потенціалу та створення умов для їхньої інтеграції в глобальний економічний простір, що також сприятиме довгостроковому розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема розвитку стартап-екосистеми України охоплює широкий спектр досліджень, які висвітлюють як досягнення в цій сфері, так і наявні проблеми та перспективи її зміцнення. У дослідженні Т. Гусаковської та Н. Кужель зроблено акцент на основних бар'єрах, що обмежують розвиток стартапів, зокрема на дефіциті фінансування на ранніх етапах та нерівномірності інноваційної інфраструктури між регіонами. Автори наголошують на важливості створення сприятливого інституційного середовища для підтримки стартапів [1]. Цю проблему доповнює робота О. Думи та К. Завтури, де досліджено досвід європейських країн у формуванні стартап-екосистем та підкреслено необхідність залучення міжнародних акселераторів для підтримки українських стартапів та їхньої інтеграції в глобальні ринки [2].

Аналіз історичних передумов становлення стартап-екосистеми України представлено в праці І. Литвин, де розглянуто етапи формування стартап-підприємництва та чинники, що вплинули на його сучасний стан. Авторка акцентує на потребі спрощення процедур реєстрації бізнесу та розширення доступу до інноваційних хабів [3]. І. Губарева у своєму дослідженні підкреслює роль цифровізації для розвитку стартапів та зазначає, що відсутність цілісної національної стратегії обмежує можливості українських інноваційних проєктів у масштабуванні та виході на зовнішні ринки [4].

Дослідження Н. Черненко зосереджено на потенційних можливостях України для розвитку стартапів шляхом участі в міжнародних програмах та ініціативах. Авторка вказує на необхідність формування партнерств із глобальними акселераторами та стартап-хабами, що сприятиме збільшенню

кількості експортоорієнтованих проєктів [5]. М. Диха, В. Диха та С. Гонта доповнюють цей аналіз, підкреслюючи важливість запровадження державних програм підтримки, які можуть мінімізувати вплив економічних кризових явищ на стартапи та забезпечити їхню стійкість у довгостроковій перспективі [6].

У роботі В. Бабенко (V. Babenko), Л. Зомчак (L. Zomchak), М. Негрей (M. Nehrey), А. Б. М. Салема (A. B. M. Salem) та О. Накиска (O. Nakisko) наведено приклади розвитку агротехнологічних стартапів в Україні, що демонструють, як упровадження інноваційних рішень сприяє підвищенню продуктивності та ефективності управління у сільському господарстві. Автори наголошують на важливості підтримки стартапів у сфері агротехнологій як одного з перспективних напрямів для економіки України [7]. Дослідження О. Сокола (O. Sokil) та його співавторів присвячено аналізу методів оцінки сталого розвитку стартапів та показує, що використання прогностичних моделей дає змогу оцінити життєздатність проєктів залежно від економічних і ринкових умов [8].

Роль університетських стартапів у формуванні підприємницької культури висвітлено в праці О. Новака (O. Novak), С. Мусійчука (S. Musiichuk) та С. Зуєнка (S. Zuenko). Автори зазначають, що стартап-інкубатори при університетах відіграють визначальну роль у підтримці інноваційних проєктів та формуванні середовища для співпраці науковців та підприємців [9]. О. Димченко (O. Dymchenko), В. Смачило (V. Smachylo) та О. Рудаченко (O. Rudachenko) досліджують формування стартап-екосистем як основу для підвищення підприємницької активності. Вони підкреслюють важливість розвитку регіональних центрів підтримки для зменшення диспропорції між великими містами та регіонами [10].

Дослідження Н. Волкової, В. Гарькавої та І. Скороход присвячено впливу диджитал-процесів на інноваційний розвиток бізнесу. Автори демонструють, як цифрові рішення можуть оптимізувати бізнес-процеси стартапів і підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку [11].

Таким чином, аналіз наукових досліджень підтверджує багатогранність проблематики розвитку стартап-екосистеми в Україні.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Усупереч значному прогресу в дослідженні стартап-екосистеми України, залишаються важливі аспекти, що потребують додаткового вивчення. Недостатньо досліджено питання якісної оцінки трансформаційних процесів екосистеми в контексті глобальних тенденцій, що обмежує можливість формування ефективних стратегій підтримки стартапів. Важливим залишається аналіз чинників, які впливають на масштабування проєктів, зокрема, доступ до менторської підтримки та регіональної інфраструктури, що досі досліджено фрагментарно.

Питання адаптації міжнародних практик до національних умов також залишається відкритим через суттєві відмінності в рівні фінансових ресурсів та регуляторному середовищі. Недостатність досліджень довгострокового впливу економічної нестабільності на стійкість стартапів ускладнює розробку ефективних антикризових програм підтримки.

Запропоноване дослідження заповнює ці прогалини через системний аналіз основних факторів впливу, розширення емпіричної бази та формування практичних рекомендацій, що враховують сучасні виклики. Це дає можливість запропонувати нові підходи до зміцнення стартап-екосистеми та її інтеграції в глобальні ринки.

Формулювання цілей статті (визначення завдань). *Метою* статті є аналіз сучасних реалій створення та функціонування стартапів в Україні, визначення основних факторів, що впливають на їхній розвиток, та формування науково обґрунтованих рекомендацій для підвищення ефективності стартап-екосистеми.

Завдання статті:

1. Проаналізувати сучасний стан розвитку стартап-екосистеми України, визначивши основні напрями її трансформації відповідно до глобальних

тенденцій та основні чинники, що впливають на створення та масштабування стартапів.

2. Дослідити міжнародний досвід функціонування стартап-екосистем для визначення ефективних практик та окреслити проблеми їхньої адаптації до національних умов у період економічної нестабільності та обмеженого доступу до ресурсів.

3. Розробити практичні рекомендації для зміцнення стартап-екосистеми України з урахуванням сучасних викликів та перспектив інтеграції в глобальний інноваційний простір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний стан розвитку стартап-екосистеми України характеризується поступовим зростанням кількості технологічних проєктів, активною участю міжнародних інвесторів та формуванням сприятливого середовища для інноваційного підприємництва. Проте цей розвиток нерівномірний та потребує системних перетворень, зокрема, в умовах впливу глобальних кризових явищ і воєнного стану. Основними чинниками, що впливають на динаміку стартап-екосистеми, є доступ до фінансування, інноваційна інфраструктура, державна підтримка та інтеграція в глобальні ринки. Крім того, важливими залишаються адаптація до цифрових інновацій та використання штучного інтелекту для оптимізації бізнес-моделей стартапів. Аналіз тенденцій розвитку дає змогу визначити основні напрями трансформації, які можуть забезпечити стійкість екосистеми та її конкурентоспроможність на міжнародному рівні (табл. 1).

Таблиця 1

Параметри розвитку стартап-екосистеми України та напрями її трансформації відповідно до глобальних тенденцій

Параметри розвитку стартап-екосистеми	Сучасний стан в Україні	Глобальні тенденції та перспективи трансформації
Фінансування	Обмежені можливості для ранніх інвестицій; присутність	Розвиток альтернативних інструментів, таких як

	венчурних фондів, орієнтованих на зрілі стартапи	краудфандинг та інвестиції через криптоактиви
Інфраструктура	Технологічні хаби та акселератори зосереджено у великих містах	Децентралізація інфраструктури через онлайн-акселератори та віртуальні інкубатори
Державна підтримка	Обмежені програми підтримки; відсутність системних податкових пільг	Упровадження стартап-віз, податкових стимулів та грантових програм
Міжнародна інтеграція	Обмежена кількість стартапів, що виходять на міжнародні ринки	Розвиток міжнародних партнерств та програм глобального обміну
Технологічні тренди	Нерівномірне впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект	Масштабне використання штучного інтелекту, блокчейну та автоматизації бізнес-процесів

Джерело: сформовано авторами на підставі [1, с. 30-31; 7, с. 198]

Представлені дані свідчать про значний потенціал для розвитку стартап-екосистеми України за умови впровадження комплексних змін. На практиці це означає необхідність створення нових фінансових інструментів для стартапів на ранніх етапах розвитку, таких як мікрогранти та державні програми співфінансування. Наприклад, у багатьох країнах працюють стартап-фонди [12, с. 15], що підтримують не лише зрілі компанії, але й проекти на стадії ідеї. Для децентралізації інноваційної інфраструктури важливим є запуск віртуальних акселераторів, які сприяють стартапам із регіонів отримувати доступ до менторської підтримки та інвесторів без необхідності фізичної присутності в мегаполісах.

Практика показує, що державна підтримка відіграє вирішальну роль у зменшенні ризиків для стартапів у кризові періоди. Податкові пільги та інноваційні візи сприяють залученню іноземних проєктів та інвесторів, що посилює конкурентоспроможність екосистеми. Крім того, важливою умовою успіху є міжнародна інтеграція шляхом участі в глобальних програмах обміну та

партнерства з іноземними акселераторами. Упровадження технологічних трендів, таких як блокчейн та штучний інтелект, дає можливість стартапам оптимізувати процеси, зменшити витрати та підвищити ефективність управління ресурсами.

У 2024 році Україна посіла 46-те місце в Global Startup Ecosystem Index, що демонструє позитивну динаміку розвитку стартап-екосистеми, попри економічні виклики та вплив воєнного стану [13]. Згідно з офіційними даними Міністерства економіки України, шість українських міст увійшли до рейтингу 1000 найкращих стартап-екосистем світу, серед яких Київ займає провідну позицію завдяки значній концентрації технологічних компаній та стартап-хабів [14]. Це свідчить про високий рівень конкуренції та значний потенціал для подальшого зростання. Українська стартап-екосистема відзначається активним використанням інноваційних технологій, високим рівнем кваліфікації фахівців і значною міжнародною підтримкою, що сприяє розширенню мережі глобальних партнерств. Водночас нерівномірність розвитку між регіонами та обмеженість інфраструктурних ресурсів залишаються основними викликами.

Крім того, згідно з матеріалами Міністерства економіки, важливим пріоритетом є сприяння інтеграції стартапів у глобальні ринки шляхом участі в міжнародних акселераторах і програмах обміну досвідом, що допомагає українським проектам отримувати додаткові інвестиції та підвищувати конкурентоспроможність [14]. Таким чином, у контексті глобальних тенденцій розвитку стартапів, Україна має потенціал для підвищення своєї позиції за умови комплексного підходу до підтримки підприємницької діяльності та модернізації інфраструктури.

Створення та масштабування стартапів є складним процесом, що залежить від поєднання сприятливих чинників та обмежень, які формують загальний інноваційний ландшафт країни. Серед основних елементів, що впливають на розвиток стартапів, можна виокремити доступ до фінансування, рівень розвитку інфраструктури, підтримку держави, менторську допомогу та можливості

виходу на глобальні ринки. Сприятливі умови дають їм змогу швидко масштабуватись та інтегруватись у міжнародні інноваційні мережі, тоді як обмеження, такі як відсутність інвестицій чи адміністративні бар'єри, можуть суттєво гальмувати цей процес. Особливого значення набуває здатність стартапів адаптуватись до зовнішніх змін, таких як економічна криза чи трансформація ринкових умов (табл. 2).

Таблиця 2

Основні фактори впливу на процес створення та масштабування стартапів

Основні чинники	Сприятливий вплив	Обмежувальний вплив
Фінансування	Доступ до венчурного капіталу, грантів, пільгових програм	Обмеженість інвестицій для стартапів на ранніх етапах розвитку
Інфраструктура	Наявність акселераторів, коворкінгів, технохабів	Зосередження ресурсів у великих містах, відсутність доступу в регіонах
Державна підтримка	Податкові пільги, підтримка інноваційних проєктів	Адміністративні бар'єри, бюрократичні процедури
Менторська підтримка	Доступ до експертів, міжнародних програм навчання	Відсутність досвідчених менторів у специфічних галузях
Глобальна інтеграція	Участь у міжнародних акселераторах та ринках	Висока конкуренція, обмеження доступу через регуляторні вимоги

Джерело: сформовано авторами на підставі [2, с.122; 5; 7, с. 200; 8, с. 1905]

Представлені дані демонструють, що визначальним чинником створення та масштабування стартапів є доступ до фінансових ресурсів, особливо на ранніх етапах розвитку. Успішна практика демонструє, що грантові програми та пільгове кредитування дають їм можливість ефективно пройти стадію прототипування (початкової моделі) та виходу на ринок. Однак у разі обмеженого доступу до фінансування вони змушені скорочувати власні витрати або шукати додаткові джерела інвестицій, що може суттєво сповільнювати темпи їхнього розвитку.

Інфраструктура також відіграє важливу роль у масштабуванні, забезпечуючи доступ до технічної підтримки, спільних робочих просторів та мережових заходів. У випадках, коли такі ресурси зосереджено переважно у великих містах, стартапи з регіонів часто залишаються поза межами основних можливостей, що обмежує процес масштабування. Державна підтримка може компенсувати цей дисбаланс, забезпечуючи доступ до цифрових платформ, програм навчання та фінансових стимулів, проте її ефективність знижується в разі бюрократичних обмежень та затримок.

Практика також свідчить, що менторська підтримка та глобальна інтеграція є важливими для масштабування стартапів. Завдяки участі в міжнародних акселераторах та отриманню досвіду від провідних фахівців вони можуть покращувати бізнес-моделі та отримувати доступ до стратегічних партнерств. Водночас конкуренція на міжнародних ринках вимагає високого рівня підготовки та адаптивності до регуляторних вимог, що може стати бар'єром для стартапів із недостатньою підтримкою.

Досвід міжнародних стартап-екосистем у країнах, які пройшли період економічної трансформації, є особливо цінним для адаптації в Україні. Країни Центрально-Східної Європи, такі як Польща, Естонія та Чехія, демонструють успішні практики підтримки стартапів, що базуються на поєднанні державних програм, іноземних інвестицій та розвитку інноваційної інфраструктури. Їхній досвід свідчить про важливість співпраці з міжнародними партнерами та впровадження прозорих умов для діяльності стартапів, що сприяє їхньому виходу на глобальні ринки (табл. 3).

Таблиця 3

Досвід стартап-екосистем Центрально-Східної Європи та напрями адаптації для України

Параметри розвитку	Польща	Естонія	Чехія	Можливості адаптації для України
Фінансування	Національний фонд досліджень та програми ЄС Horizon Europe	Ініціативи EU4Digital, гранти стартапам на ранніх стадіях	Державні субсидії та програми співпраці з міжнародними фондами	Упровадження національних стартап-фондів та програм підтримки стартапів у рамках міжнародних проєктів
Інфраструктура	Технологічні парки та кластери у Варшаві, Кракові	Інноваційні центри та платформи цифрових послуг	Стартап-інкубатори при університетах у Празі та Брно	Створення регіональних інноваційних центрів та стимулювання університетських стартапів
Державна підтримка	Податкові пільги для ІТ-компаній та стартапів	Спрощена реєстрація компаній через електронну систему	Програми грантів на інноваційні дослідження	Створення швидких процедур реєстрації стартапів і підтримка R&D проєктів
Міжнародна інтеграція	Програми участі в стартап-конференціях ЄС та стартап-хабах	Участь у глобальних акселераторах та інкубаторах	Ініціативи з розвитку стартап-спільнот і партнерств з акселераторами	Розширення міжнародної співпраці та участь у провідних стартап-форумах

Джерело: сформовано авторами на підставі [2, с. 125; 15–19]

Так, країни Центрально-Східної Європи успішно розвивають стартап-екосистеми через поєднання державної підтримки, залучення іноземного капіталу та впровадження інноваційної інфраструктури. Польща активно використовує програми ЄС, такі як Horizon Europe [18], які сприяють фінансуванню стартапів на різних етапах їхнього розвитку. На відміну від цього, в Україні ще немає систематичного доступу до таких масштабних програм, що обмежує їхні можливості отримувати стабільну фінансову підтримку.

Естонія, як цифровий лідер, досягла значного спрощення реєстрації бізнесу шляхом упровадження електронних платформ, що скорочують час і витрати на адміністративні процедури. У порівнянні з цим, українські стартапи мають значні бюрократичні бар'єри, які уповільнюють їхній розвиток. Чехія робить акцент на інтеграції університетів у стартап-екосистему, розвиваючи інкубатори, які сприяють комерціалізації наукових досліджень. В Україні університетські стартап-інкубатори ще недостатньо розвинені, що обмежує потенціал студентів та молодих підприємців у впровадженні інновацій.

Загалом, міжнародний досвід демонструє, що стабільність та прозорість державної політики, ефективна інфраструктура й доступ до міжнародних програм є головними факторами успіху. Для України важливо адаптувати ці практики, упроваджуючи регіональні інноваційні центри, спрощуючи процедури реєстрації стартапів, розширюючи міжнародну співпрацю та створюючи прозорі механізми підтримки інновацій [2, с. 127]. Лише за таких умов українські проекти зможуть не тільки виживати, але й конкурувати на глобальних ринках.

Розвиток стартап-екосистеми України вимагає інтегрованого підходу, який враховує сучасні виклики та спрямований на довгострокову стійкість у глобальному інноваційному середовищі. Першочерговою умовою є формування сприятливого інституційного середовища, яке забезпечить прозорість процесів, стабільність регуляторної політики та доступність необхідних ресурсів для стартапів на всіх етапах їхнього розвитку. Важливо створити національну стратегію підтримки, яка передбачатиме як державне, так і приватне

фінансування, спеціалізовані програми співпраці та залучення міжнародних інвестицій [4].

Основним складником успіху є розбудова сучасної інноваційної інфраструктури, що включатиме технологічні парки, акселератори, інкубатори та хаби, доступні не лише у великих містах, але й у регіонах. Це сприятиме зменшенню дисбалансу між територіями та залученню більшої кількості підприємців до розвитку стартапів. Цифровізація бізнес-процесів також має стати пріоритетом, зокрема, упровадження платформ для швидкої реєстрації компаній, автоматизації бюрократичних процедур та інтеграції сервісів підтримки підприємництва.

Особливу увагу необхідно приділити стимулюванню дослідницької діяльності у сфері інновацій, зокрема, через співпрацю з університетами, підтримку студентських проєктів та впровадження стартап-інкубаторів на базі закладів освіти. Це дасть можливість залучити молодих фахівців до підприємницької діяльності та забезпечить розвиток проєктів, заснованих на новітніх технологіях [5].

Для інтеграції в глобальний ринок важливо розширювати міжнародну співпрацю, сприяти участі стартапів у міжнародних акселераторах, хабах та форумах, а також формувати партнерства із закордонними інвесторами та компаніями. Водночас критичною є адаптація до сучасних викликів, зокрема, економічної нестабільності та воєнного стану, через упровадження антикризових заходів підтримки стартапів, таких як субсидії, гранти та менторські програми.

Комплексна реалізація цих заходів дасть можливість створити умови для сталого розвитку стартап-екосистеми України, посилення її конкурентоспроможності та інтеграції в глобальні інноваційні процеси.

Висновки. Установлено, що стартап-екосистема України має значний потенціал, який проявляється в зростанні кількості технологічних проєктів, залученні міжнародних інвесторів та формуванні інноваційного середовища. Водночас відзначено низку бар'єрів, які гальмують розвиток: обмежений доступ

до фінансування, нерівномірність розвитку інфраструктури між регіонами, високий рівень бюрократії, а також недостатня інтеграція в глобальні ринки. Особливу роль відіграють виклики, пов'язані з економічною нестабільністю та наслідками воєнного стану, які значною мірою впливають на здатність стартапів до швидкого масштабування та адаптації до глобальних умов.

Рекомендовано зосередити зусилля на розробці механізмів фінансової підтримки, таких як гранти та субсидії для стартапів на ранніх стадіях, стимулювати розвиток регіональних інноваційних центрів, інтегрувати університети в процеси їхнього створення через інкубатори, а також автоматизувати бюрократичні процедури для полегшення доступу до ресурсів. Важливим є розширення міжнародної співпраці стартапів через участь у глобальних акселераторах і програмах обміну досвідом.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні впливу впроваджених інструментів підтримки на економічний розвиток регіонів, оцінці їхньої ефективності в різних умовах, а також дослідженні можливостей сучасних технологій, таких як штучний інтелект і блокчейн, для оптимізації бізнес-процесів стартапів і підвищення їхньої конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. Гусаковська Т. О., Кужель Н. Л. Розвиток стартапів в Україні: проблеми та перспективи. *Проблеми економіки*. 2020. № 4 (46). С. 29-34. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-4_0-pages-29_34.pdf (дата звернення: 02.10.2024).

2. Дума О. І., Завтура К. О. Екосистема стартапів в Європі: кращі практики та уроки для України. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 3 (1). С. 119-130. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/jun/23780/menedzhment121-121-132.pdf> (дата звернення: 02.10.2024).

3. Литвин І. Екосистема стартап-підприємництва в Україні: історія створення та сучасність. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 476-482. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-1-65-110> (дата звернення: 02.10.2024).
4. Губарева І. Екосистеми стартапів в Україні: проблеми, тенденції, перспективи. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-95> (дата звернення: 02.10.2024).
5. Черненко Н. О. Потенційні можливості України на шляху до формування та розвитку екосистеми стартапів. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2020. № 4. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-4-5893> (дата звернення: 02.10.2024).
6. Диха М., Диха В., Гонта С. Розвиток стартап-індустрії в Україні: стан, виклики, перспективи. *Розвиток міста*. 2024. № 2 (02). С. 45-54. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.2-6> (дата звернення: 02.10.2024).
7. Babenko V., Zomchak L., Nehrey M., Salem A.B.M., Nakisko O. Agritech Startup Ecosystem in Ukraine: Ideas and Realization. In: Magdi D.A., Helmy Y.K., Mamdouh M., Joshi A. (eds) *Digital Transformation Technology. Lecture Notes in Networks and Systems*. Springer, Singapore. 2022. Vol. 224. P. 195-206. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-16-2275-5_19 (date of access: 02.10.2024).
8. Sokil O., Podolchak N., Kniaz S., Sokil Y., Kucher L. Sustainable Development Prediction of Start-Ups in Ukraine. *Journal of Environmental Management & Tourism*. 2022. Vol. 13.7. P. 1901-1910. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1114206> (date of access: 02.10.2024).
9. Novak O., Musiichuk S., Zuenko S. Management Culture: The Role of University Startups. *Natsional'nyi Hirnychyi Universytet. Naukovyi Visnyk*. 2020. № 5. P. 193-198. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2020-5/193> (date of access: 02.10.2024).
10. Dymchenko O., Smachylo V., Rudachenko O., Dril N. The Formation of a Startup Ecosystem as a Basis for Increasing Entrepreneurial Activity: The Experience

of Ukraine. *Competitivitatea și inovarea în economia cunoașterii*. 2022. № 26. P. 41-48. DOI: <https://doi.org/10.53486/cike2022.04> (date of access: 02.10.2024).

11. Волкова Н. В., Гарькава В. Ф., Скороход І. П. Роль діджитал-процесів в інноваційному розвитку українського бізнесу: економічний аспект. *Академічні візії*. 2023. № 19. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/345> (дата звернення: 02.10.2024).

12. Тимошенко М. В. Інноваційні стартапи як чинник розвитку економіки: краща світова практика та досвід України. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. № 33. С. 13-20. URL: <https://nzlulp.org.ua/index.php/journal/article/view/544> (дата звернення: 02.10.2024).

13. Global Startup Ecosystem Index 2024. Ардвін: вебсайт. 2024. URL: <https://ardvin.org.ua/pro-nas/novini-agentsiji/1473-global-startup-ecosystem-index-2024-ukrayina-v-top-50> (дата звернення: 04.10.2024).

14. Інформаційні матеріали щодо стану інноваційної діяльності. Міністерство економіки України: офіційний вебсайт. 2024. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=69b9a9bf-5fbc-4035-8c0f-ac26b853c0eb> (дата звернення: 04.10.2024).

15. Baumanė-Vitolina I., Dudek D. Innovation Ecosystems in the Context of Economic Development: A Case Study of Kraków, Poland. *Studies of Transition States and Societies*. 2020. Vol. 12, No. 1. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=872644> (date of access: 02.04.2024).

16. Menshikov V., Ruza O., Semeneca J. Start-Up Ecosystems: The Experience of Latvia, Lithuania, Estonia. *Journal of Entrepreneurship & Sustainability Issues*. 2024. Vol. 11, No. 4. URL: https://jssidoi.org/jesi/uploads/articles/44/Menshikov_Startup_ecosystems_the_experience_of_Latvia_Lithuania_Estonia.pdf (date of access: 02.10.2024).

17. Pavlák M., Petrů N. Start-Up Ecosystem Support in the Czech Republic. *Economic Studies & Analyses/Acta VSFS*. 2018. Vol. 12, No. 2. URL: <https://acta.vsf.eu/pdf/acta-2018-2-04.pdf> (date of access: 02.10.2024).

18. Horizon Europe. European Commission: official website. 2024. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en (date of access: 02.10.2024).

19. EU4Digital. European Union: official website. 2024. URL: <https://eufordigital.eu> (date of access: 02.10.2024).